

Posudek školitele na bakalářskou práci Darwin a Matiegka. Prvky selekcionistické nauky v antropologických pracích Jindřicha Matiegky (FHS UK v Praze, 2014) Tomáše Králíka

Předložená práce se na poměrně kompaktním rozměru 43 stran věnuje aktuálnímu tématu řešenému částí komunity historiků zabývajících se recepcí darwinismu v druhé polovině 19. a první polovině 20. století, totiž sepětím nacionalismu a darwinismu, resp. jeho sociálních a kulturních aplikací. Po snad až příliš stručném, byť výstižném „teoretickém úvodu“ (kladu si otázku, proč se část jmenuje zrovna takto), kde píše formou review poměrně dostačujícího množství sekundární literatury, zahraniční i české, o recepci darwinismu ve střední Evropě, českých zemích a některých jeho konkrétních aplikacích jako je eugenika. Dále přistupuje rozboru doposud pokud z tohoto pohledu nezpracované látky, totiž zpracování části díla významného českého antropologa Jindřicha Matiegky z hlediska jeho recepce darwinismu. Tato část, domnívám se, dobře doplňuje práce Hermanna, Šimůnka a nemnoha dalších, věnovaných různým aspektům recepce darwinismu v Čechách. V tomto ohledu práce přináší i poměrně originální výsledky, jsoucí proti smyslu obvyklých jednoduchých (a stále ještě obvyklých) floskulí o „sociálním darwinismu“, spojovaným s britským, případně německým intelektuálním *milieu*, což je pohled značně reduktivní a zdaleka nevystihující celkový dopad darwinismu na intelektuální a politická hnutí a obecně myšlení 19. a 20. století.

Tím spíše bych očekával, že autorovo pojetí a výměr darwinismu nebude pojato tak neproblematicky (s. 3-5), jak to vidíme u autora. Bohužel sice výjimečně, ale přesto nalezneme v textu první části místa, u kterých je evidentní, že si autor psaní poněkud usnadňuje a jako daná a neproblematická prezentuje taková tvrzení, o kterých by se dala sepsat mnohosestránková monografie. Chápu, že při psaní bakalářské práce dojde vždy k jisté formě redukce, nicméně autor skutečně nemusel být takto skoupý na slovo – práci je to totiž ke škodě.

V druhé části, pokud se správně dívám, nenacházím údaj o tom, na základě jakého klíče autor vybíral literaturu, celkově mi v textu chybí také alespoň pokus o nějakou komparaci, který by Matiegkovo využití teorie přírodního výběru nějak kontextualizoval. V tomto stavu

se (explicitně v textu, nepochybuji že autor má na věc svůj názor vyprofilovaný a podložený) nedozvídáme, zda se jednalo o konceptualizaci dobově běžnou či naopak výjimečnou.

Bohužel mi nebylo dáno vidět zcela finální verzi textu, s jehož úrovní jsem v zásadě spokojen, autor píše úsporně a přitom výstižně, čitelně a přitom bez poklesků k novinářskému stylům za alarmující však považuji typografické chyby v textu, přehozená písmena a naprosto trestuhodné chyby gramatické (svědčící o tom, že autor zřejmě opovrhne automatickými opravami, které nabízejí všechny běžně používané textové editory), které by autor měl rozhodně opravit a doplnit k práci jako errata.

Práce je řádná, nikoliv však vyloženě mimořádná, proto navrhuji hodnocení na pomezí známek **výborně a velmi dobře**, přičemž za určující bych považoval zejména autorovu schopnost obhájit svou práci v konfrontaci s posudkem oponenta a prezentovat její, svým způsobem originální, výsledky ve své části obhajoby a demonstrovat znalost kontextu, který v samotné práci není uspokojivě vykreslen.

Otázky k obhajobě:

1) Sepětí nacionalistických tendencí a naturalizujícího darwinistického výkladu vztahu přírody a společnosti a také například národů. Vzhledem k tomu, že práce bohužel neobsahuje žádné srovnání, byl by autor schopen uvést dva až tři příklady antropologů (a podobných) jedoucích na podobné vlně ve střeoevropském prostoru?

2) Pokud bychom se měli soustředit na začátek 20. století, jeví se autorovi darwinistické interpretace na vzestupu či naopak spíše v úpadku a proč?

3) Co bylo tedy různými autory považováno za „darwinismus“? autor sice (správně) uvádí, že pro každého to mohlo být něco jiného, jen by nebylo špatné zmínit pár příkladů co vlastně.

Vypracoval Marco Stella